

композиторів, які прагнуть побачити життя народу його очима, зрозуміти дійсність, як її розуміє народ. Цей процес спрямований на ретельне вивчення національних музичних традицій і їх “натуральне” втілення в професійній музиці, що зумовлює широке використання фольклорно-цитатних конструкцій, що стає важливим інтонаційно образним засобом вираження національної своєрідності стилю Д.Задора в цілому і в фортепіанній творчості зокрема.

1. Рак Я. Творчий портрет Дезидерія Євгеновича Задора: монографічний нарис. – Ужгород: Закарпаття, 1997. – С.10.
2. Говшовський В. Заметки о музыкальной жизни Закарпатья // Украинская советская музыка. Статьи. – К.: Сов. композитор, 1960. – С.170.
- 3: Ніколаєва Л. Народні джерела в професійній творчості. // Музика. – 1981 – № 5. – С. 2-4.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО БАЯННО-АКОРДЕОННОГО МИСТЕЦТВА

*Лілія Остропольська,
V курс, музичний факультет.
Науковий керівник – Дутчак В.Г.,
кандидат мистецтвознавства, доцент.*

Сучасне українське академічне баянно-акордеонне мистецтво є важливою складовою частиною музичної культури України, займає провідні позиції серед багатьох країн світу в створенні теорії формування виконавської майстерності, що засвідчують успішні виступи на світових сценах визначних солістів та ансамблів. Як й інші види мистецтва, воно постійно відчуває вплив новітніх тенденцій української музики, паралельно розвиваючи традиційно властиву йому фольклорну самобутність.

Баянно-акордеонне виконавство останніх десятиріч відіграє активну соціокультурну роль, що відобразилося у високій адаптивності інструментів, що його репрезентують, – як традиційно вважалося “народних” інструментів, до класично-академічного інструменталізму. Переконливим свідченням цього стала композиторська творчість, а саме сучасні твори В.Власова, К.Цепколенко, О.Наконечного, О.Грінберга, В.Підгорного, О.Скрипника, М.Чемберджи, В.Степенка, А.Загайкевич, Л.Самодасвої, О.Щетинського, Ю.Алжнева та ін. [1]. Їх нетрадиційний підхід до створення оригінального ансамблевого і сольного репертуару яскраво проявився у поєднанні сучасного багатотембрового готово-виборного баяна-акордеона з класичними інструментами: струнно-смічковими, фортепіано, органом, гітарою, флейтою; у використанні нової образно-виразової тематики, порівняно складніших формотворчих принципів, модерних ладо-гармонічних засобів.

Актуальність поширення серед баяністів-акордеоністів творів естрадно-джазової сфери, як реакція на умови культурного контексту 70-90-х рр., зокрема у плані пошуків форм полегшеного сприймання композиторської творчості і задоволення широких музично-естетичних смаків; водночас, як засіб популяризації концертного баяна (акордеона). Джерельну базу мелодики творів авангардного та джазового спрямувань складають надбання сучасної композиторської техніки та проникнення в стильові особливості кожного жанру зокрема. Аналіз сучасних джазових композицій для баяна-акордеона (зокрема, В. Власова) дозволяє визначити їх певні стильові закономірності, а саме використання широкого спектру засобів музичної виразності; збагачення структури творів та ладо-інтонаційного строю різноманітними виконавськими прийомами (зокрема такими, як удари рук по решітці, по клавіатурі; глісандо правою рукою по клавішах без руху міха – "костяшки"; потрійний рикошет; швидкозгасаючий кластер; удар пальцем по перемикачу регістру; нетемпероване глісандо; удари ніг по підлозі тощо); відтворення характеру і специфіки образів завдяки імпровізаційному характеру виконання.

Вагоме місце та важливе значення у розширенні, популяризації та ускладненні репертуарної політики для баяна-акордеона займає оригінальна виконавська майстерність солістів цього виду мистецтва, їх високопрофесійні виступи на вітчизняних та міжнародних конкурсах, фестивалях, у концертних турне в країнах близького та дальнього зарубіжжя (П.Фенюк, А.Сташевський, В.Мурза, В.Засць, С.Грінченко, С.Черказова, Л.Богославець, В. Пацюрківський та ін.).

Майбутні перспективи українського баянно-акордеонного мистецтва бачаться у його наступному розвитку і остаточному закріпленні у професійному академічному виконавстві камерного типу, зацікавленні молодих композиторів України цими інструментами, і відповідно створенні нового оригінального репертуару, який би окреслив та утвердив сталі позиції щодо сприйняття сучасного баяна і акордеона на рівні із фортепіано, скрипкою, духовими та іншими класичними інструментами, поява яскравих виконавців у концертних сольних та ансамблевих жанрах.

1. Твори композиторів і музикознавчі праці, написані між X і XI з'їздами Спілки Композиторів України. 1994-1999. – Київ: Центр музичної інформації Спілки Композиторів України. – 1999.